

KINH ĐẠI BÁT-NHÃ BA-LA-MẬT-ĐA

QUYỂN 549

Phẩm 16: CHÂN NHƯ (2)

Bấy giờ, các Thiên tử cõi Dục và cõi Sắc cung kính chấp tay đồng bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa rất là sâu xa, khó tin hiểu vô cùng. Bạch Thế Tôn, quả vị Giác ngộ cao tột cũng thật là sâu xa, khó tin, khó hiểu vô cùng. Bạch Thế Tôn, quả vị Giác ngộ cao tột đã khó tin hiểu, cũng khó chứng đắc?

Đức Phật bảo các Thiên tử:

–Đúng thế, đúng thế, đúng như lời các ông nói! Những hữu tình nào thành tựu ác tuệ, tinh tấn thấp kém, thắng giải thấp kém, không có phương tiện thiện xảo, bị lệ thuộc bởi bạn ác; đối với Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa họ sẽ thật khó tin hiểu; đối với quả vị Giác ngộ cao tột của Phật họ cũng khó tin hiểu. Do đó, quả vị Giác ngộ cao tột cũng khó chứng đắc.

Khi ấy, Thiện Hiện bạch Phật:

–Như Thế Tôn dạy, quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật đã khó tin hiểu, cũng khó chứng đắc. Vì sao quả vị Giác ngộ cao tột rất khó tin hiểu, cũng khó chứng đắc? Trong đấy hoàn toàn không thể có sự chứng đắc. Vì sao? Vì tất cả pháp, cứu cánh là không, cho nên trong không không có pháp để có thể chứng pháp khác. Vì sao? Vì tất cả pháp, tự tánh đều không. Nếu vì pháp này mà đoạn hẳn rồi nói pháp như vậy, thì pháp này cũng không do nơi nghĩa này; cho nên đối với quả vị Giác ngộ cao tột của Phật, nếu có người chứng đắc hoặc pháp được chứng, nếu có người biết hoặc pháp được biết, thì tất cả đều không. Vì lý do đó mà con suy nghĩ: “Quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật có thể dễ tin hiểu, có thể dễ chứng đắc chứ không phải khó tin hiểu, khó chứng đắc, vì tất cả pháp là không.” Tin biết như vậy sẽ chứng đắc ngay.

Đức Phật bảo Thiện Hiện:

–Quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật, người tin hiểu và người chứng đắc là chẳng thể nắm bắt được, cho nên nói khó tin, khó hiểu và khó chứng đắc. Vì quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật không thật có, cho nên nói khó tin, khó hiểu và khó chứng đắc. Quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật không có chứa nhóm, cho nên nói khó tin, khó hiểu và khó chứng đắc.

Tôn giả Xá-lợi Tử bảo Thiện Hiện:

–Vì tất cả pháp cứu cánh là không, cho nên quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật cực kỳ khó tin hiểu, cực kỳ khó chứng đắc. Vì sao? Vì tất cả pháp đều không có tự tánh, đều như hư không, ví như hư không, không thể suy nghĩ thế này: “Ta đối với quả vị Giác ngộ cao tột, phải sinh tin hiểu và phải chứng đắc.” Các pháp cũng vậy, đều như hư không, hoàn toàn không có tự tánh. Thế nên quả vị Giác ngộ cao tột là cực kỳ khó tin hiểu, cực kỳ khó chứng đắc.

Này Thiện Hiện, nếu quả vị Giác ngộ cao tột của Phật có thể dễ tin hiểu, có thể dễ chứng đắc thì sẽ không có hằng hà sa số các chúng Bồ-tát, phát tâm hướng đến quả vị Giác ngộ cao tột, sau lại thoái lui. Cho nên phải biết quả vị Giác ngộ cao tột là cực kỳ

khó tin khó hiểu, cực kỳ khó chứng đắc.

Khi ấy, Cụ thọ Thiện Hiện thưa Xá-lợi Tử:

–Ý thầy nghĩ sao? Sắc đối với quả vị Giác ngộ cao tột có thoái lui không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Ý thầy nghĩ sao? Thọ, tưởng, hành, thức đối với quả vị Giác ngộ cao tột có thoái lui không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Ý thầy nghĩ sao? Có pháp lia sắc, đối với quả vị Giác ngộ cao tột có thoái lui không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Ý thầy nghĩ sao? Có pháp lia thọ, tưởng, hành, thức, đối với quả vị Giác ngộ cao tột có thoái lui không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Ý thầy nghĩ sao? Chân như của sắc đối với quả vị Giác ngộ cao tột có thoái lui không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Ý thầy nghĩ sao? Chân như của thọ, tưởng, hành, thức đối với quả vị Giác ngộ cao tột có thoái lui không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Ý thầy nghĩ sao? Có pháp lia chân như của sắc, đối với quả vị Giác ngộ cao tột có thoái lui không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Ý thầy nghĩ sao? Có pháp lia chân như của thọ, tưởng, hành, thức, đối với quả vị Giác ngộ cao tột có thoái lui không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử, ý thầy nghĩ sao? Sắc có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Ý thầy nghĩ sao? Thọ, tưởng, hành, thức có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Ý thầy nghĩ sao? Có pháp lia sắc, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Ý thầy nghĩ sao? Có pháp lia thọ, tưởng, hành, thức, có thể chứng quả vị Giác

ngộ cao tốt không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Ý thầy nghĩ sao? Chân như của sắc có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tốt không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Ý thầy nghĩ sao? Chân như của thọ, tưởng, hành, thức có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tốt không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Ý thầy nghĩ sao? Có pháp lìa chân như của sắc, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tốt không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Ý thầy nghĩ sao? Có pháp lìa chân như của thọ, tưởng, hành, thức, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tốt không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử, ý thầy nghĩ sao? Chân như đối với quả vị Giác ngộ cao tốt có quay lui không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Ý thầy nghĩ sao? Có pháp lìa chân như, đối với quả vị Giác ngộ cao tốt có quay lui không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử, ý thầy nghĩ sao? Chân như có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tốt không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Ý thầy nghĩ sao? Có pháp lìa chân như, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tốt không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử, ý thầy nghĩ sao? Phải chăng có pháp chẳng tức sắc..., chẳng lìa sắc..., chẳng tức chân như, chẳng lìa chân như; đối với quả vị Giác ngộ cao tốt có quay lui không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

–Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử, ý thầy nghĩ sao? Phải chăng có pháp chẳng tức sắc..., chẳng lìa sắc..., chẳng tức chân như, chẳng lìa chân như, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tốt không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

Khi ấy Cụ thọ Thiện Hiện nói với Xá-lợi Tử:

–Nếu tất cả pháp là chắc thật, là tồn tại thì hoàn toàn không sở hữu, đều chẳng thể nắm bắt được. Nói những pháp nào có thể đối với quả vị Giác ngộ cao tột mà có quay lui?

Tôn giả Xá-lợi Tử nói với Thiện Hiện:

–Như Tôn giả đã nói, trong Vô sinh pháp hẳn đều không có pháp, cũng không có Bồ-tát, nên có thể nói đối với quả vị Giác ngộ cao tột có quay lui. Nếu vậy thì tại sao Phật dạy có ba hạng người trụ Bồ-tát thừa chỉ nên nói một? Và như Tôn giả nói thì không có sự sai khác của Bồ-tát ba thừa, mà chỉ có một thừa Chánh đẳng giác.

Khi ấy Mãn Từ Tử bạch Cụ thọ Xá-lợi Tử:

–Nên hỏi Thiện Hiện là chấp nhận có một Bồ-tát thừa phải không? Sau đó hỏi tiếp như vậy: đâu cần phải thành lập ba thừa khác nhau mà chỉ cần có một thừa Chánh đẳng giác.

Tôn giả Xá-lợi Tử hỏi Thiện Hiện:

–Thầy chấp nhận có một Bồ-tát thừa không?

Thiện Hiện đáp:

–Ý thầy nghĩ sao? Trong chân như phải chẳng có ba thừa sai khác nhau?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện, chân như còn không có tướng ba thừa được, huống là trong ấy có ba thừa khác. Ý thầy nghĩ sao? Trong chân như phải chẳng có một thừa được không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện, chân như còn không có một tướng được, huống là trong ấy mà có một thừa. Ý thầy nghĩ sao? Phải chẳng trong chân như thấy có một pháp, một Bồ-tát không?

Tôn giả Xá-lợi Tử đáp:

–Thưa không, Thiện Hiện!

Cụ thọ Thiện Hiện nói với Xá-lợi Tử:

–Nếu tất cả pháp là chắc thật, là tồn tại thì hoàn toàn không sở hữu, đều chẳng thể nắm bắt được và Bồ-tát cũng vậy.

Thế nào? Tôn giả có thể nghĩ rằng: “Đây là Thanh văn, đây là Độc giác, đây là Bồ-tát.” Như vậy là ba, hay như vậy là một?

Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát đối với tất cả pháp, đều không sở đắc, đối với chân như của pháp cũng không sở đắc, đối với các Bồ-tát cũng không sở đắc, đối với chư Như Lai cũng không sở đắc, thì nên biết đó là chân thật Bồ-tát.

Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát nào nghe nói chân như không có tướng sai khác mà không kinh, không sợ, không chìm đắm, không mất đi thì Đại Bồ-tát đó chóng chứng quả vị Giác ngộ cao tột. Trong khoảng thời gian ấy nhất định không quay lui.

Khi ấy, Đức Thế Tôn ngợi khen Thiện Hiện:

–Hay thay, hay thay! Hôm nay chính ông là người có thể vì các Bồ-tát giảng nói pháp chính yếu hay nhất. Những điều ông nói đều là sức oai thần của Như Lai.

Thiện Hiện nên biết, nếu Đại Bồ-tát đối với tướng chẳng thể nắm bắt được chân như của pháp, sinh lòng tin hiểu sâu xa, biết tướng không sai khác của tất cả pháp, nghe nói tướng chẳng thể nắm bắt được chân như của các pháp như vậy mà không kinh, không sợ, không chìm đắm, không mất đi, Đại Bồ-tát đó chóng chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Tôn giả Xá-lợi Tử bạch Phật:

–Nếu Đại Bồ-tát nào thành tựu được pháp này sẽ chóng chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột phải không?

Đức Phật đáp:

–Xá-lợi Tử, đúng thế, đúng thế! Đại Bồ-tát nào thành tựu được pháp này, sẽ chóng chứng quả vị Giác ngộ cao tột, không rơi vào các địa vị Thanh văn, Độc giác...

Tôn giả Thiện Hiện bạch Phật:

–Nếu Đại Bồ-tát muốn mau chứng đắc sở cầu quả vị Giác ngộ cao tột, nên trụ thế nào và nên học thế nào?

Đức Phật bảo Thiện Hiện:

–Nếu Đại Bồ-tát muốn mau chứng đắc sở cầu quả vị Giác ngộ cao tột, nên trụ bình đẳng đối với các hữu tình. Đối với các hữu tình nên phát khởi tâm bình đẳng, tâm Từ, tâm Bi, tâm Hỷ, tâm Xả, tâm lợi ích, tâm an vui, tâm nhu hòa, tâm cung kính, tâm không tổn, tâm không hại, tâm ngay thẳng, tâm như cha, tâm như mẹ, tâm như anh em, tâm như chị em, tâm làm nương tựa... và đem tâm này tương ứng cùng lời nói.

Thiện Hiện nên biết, Đại Bồ-tát nào muốn nhanh chứng đắc sở cầu quả vị Giác ngộ cao tột, đối với hữu tình nên trụ như vậy và nên học như vậy.

M